ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ (Λκ. ιε΄, 11-32)
3 Μαρτίου 2024

Γνωστὴ σὲ ὅλους μας, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ, στὴν ὁποία ἀφιερώνεται ἡ δεύτερη Κυριακὴ τοῦ Τριωδίου. Γνωστὴ ὅμως μὲ τὸν παραπάνω τίτλο, «ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ». Εἶναι ὅμως ὁ ἄσωτος υἱὸς ὁ κεντρικὸς ἤ ὁ μοναδικὸς πρωταγωνιστὴς αὐτῆς τῆς παραβολῆς;

Σὲ αὐτὴν τὴν παραβολὴ αὐτὴν ἕνας πατέρας ἐμφανίζεται νὰ μὴν ἔχει ἀπ' τὴν ἀρχὴ τὸν ἔλεγχο τῆς καταστάσεως. Ζήτησε ὁ μικρότερος γιὸς νὰ φύγει ἀπ' τὸ σπίτι καὶ ὁ πατέρας δὲν ἀντιτάχθηκε. Ὅσο καὶ νὰ μὴν συμφωνοῦσε μέσα του μὲ τὴν συμπεριφορὰ τοῦ παιδιοῦ του, ὄχι μόνο τοῦ ἔδωσε τὸ μερίδιο ἀπ' τὴν περιουσία, ἀλλὰ καὶ δὲν προσπάθησε μὲ λογικὰ ἐπιχειρήματα νὰ τὸ συγκρατήσει στὸ σπίτι. Στὰ μάτια τοῦ κόσμου ἕνας τέτοιος πατέρας φαινόταν ὁπωσδήποτε ἀποτυχημένος. Ἐκεῖνος ὅμως σεβάσθηκε τὴν ἐλευθερία τῆς ἐπιλογῆς τοῦ παιδιοῦ του, τὸ ὁποῖο δὲν ἔπαυσε νὰ ἀγαπᾶ. Καὶ ὅσο ἦταν στὴν μακρινὴ χώρα, δὲν ἔπαυσε νὰ περιμένει τὴν ἐπιστροφή του. ΄Ἦλθε ὅμως ἡ ὥρα καὶ τὸ παιδὶ συνειδητοποίησε ὅτι ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι καὶ τὴν διακριτικὴ στοργὴ τοῦ πατέρα δὲν ὑπάρχει ζωὴ ἀληθινή. Ὁ πατέρας δὲν θέλησε νὰ ἐπιβάλει τίποτα τὴν στιγμὴ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ παιδιοῦ ἀπ' τὸ σπίτι. Τὰ λόγια του δὲν θὰ εἶχαν κανένα ἀποτέλεσμα. Μίλησε ὅμως μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ παιδιοῦ ἡ ἀνάμνηση τῆς ἀρχοντικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ πατέρα καὶ τὰ βιώματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἀπ' τὴν ἀτμόσφαιρα μέσα στὸ σπίτι.

Καὶ στὴν ὥρα τῆς ἐπιστροφῆς πάλι αὐτὸς ὁ πατέρας ἀνοίγει τὴν ἀγκαλιά του, ἀσπάζεται μὲ τρυφερότητα τὸ παιδί του, δὲν καταλογίζει εὐθύνες, δὲν ζητεῖ ἀποζημίωση γιὰ τὴν κατάχρηση καὶ τὴν σπατάλη τῆς περιουσίας, δὲν ἀπαιτεῖ ἐκδίκηση γιὰ τὴν προσβολὴ τοῦ κύρους του στὰ μάτια τῆς κοινωνίας. Δὲν θέλει νὰ ἀκούσει τὴν παράκληση τοῦ ἀσώτου νὰ τὸν δεχθεῖ στὴν θέση τοῦ δούλου, ἀλλὰ ἀμέσως δίνει ἐντολὴ νὰ τοῦ φορέσουν τὴν πρώτη στολή, ἐπειδὴ τὸν ὑποδέχεται ὡς κανονικὸ παιδὶ του.

Ὅσο καὶ ἄν ἐνοχλήθηκε ὁ πατέρας ἀπ' τὴν συμπεριφορὰ τοῦ παιδιοῦ, δὲν ἔπαυσε νὰ τὸ θεωρεῖ παιδί του. Ὅσο καὶ ἄν ἀπομακρύνθηκε ὁ ἄσωτος ἀπ΄ τὸ σπίτι τοῦ πατέρα, δὲν ἔπαυσε νὰ αἰσθάνεται ποιός ἦταν ὁ πατέρας του. Ἐπειδὴ καὶ στοὺς δύο ὑπερίσχυσε αὐτὴ ἡ αἴσθηση σὲ ὅλο τὸ διάστημα τῆς δοκιμασίας τῶν σχέσεών τους, τελικῶς ἡ ἐπιστροφὴ πραγματοποιήθηκε. Τὸ πρῶτο μέρος τῆς παραβολῆς κορυφώνεται, ὅταν ὁ πατέρας διατάζει τοὺς ὑπηρέτες νὰ ἑτοιμάσουν πανηγυρικὴ

συνεστίαση, μὲ τὴν πολὺ χαρακτηριστικὴ αἰτιολογία «ἐπειδὴ ὁ γιός μου νεκρὸς ἦταν καὶ ἀναστήθηκε, χαμένος ἦταν καὶ βρέθηκε».

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐμφανίζεται ὁ μεγαλύτερος ἀδελφὸς καὶ τὸ σκηνικὸ τῆς παραβολῆς ἀλλάζει. Ἦταν τὸ καλό, τὸ ὑπάκουο καὶ ἐργατικὸ παιδὶ τοῦ σπιτιοῦ. Ὅλη τὴν ἡμέρα ἐργαζόταν στὰ χωράφια καὶ τὸ βράδυ ἐπέστρεφε στὸ σπίτι. Ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα ἀπ' τὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ ἔβγαιναν ἤχοι τραγουδιῶν, ἐπειδὴ γιόρταζαν τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὅταν πληροφορήθηκε τί ἀκριβῶς συνέβαινε, θύμωσε, αἰσθάνθηκε πληγωμένος καὶ ἀδικημένος. Καὶ γι' αὐτὸ ἀρνήθηκε νὰ εἰσέλθει στὸ σπίτι καὶ νὰ συμμετάσχει στὴν γιορτή.

Ὁ πατέρας τότε βγῆκε ἔξω καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ ἀλλάξει συμπεριφορά. Ὁ διάλογος μεταξὺ τοῦ πατέρα καὶ τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ εἶναι ἀποκαλυπτικός. Ὁ μεγαλύτερος γιὸς ἐκφράζει τὰ παράπονά του πρὸς τὸν πατέρα. Θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του ἀδικημένο, ἐπειδὴ δὲν ἀπομακρύνθηκε ἀπ' τὸ σπίτι καὶ ἐργαζόταν σκληρὰ χωρὶς ὁ πατέρας νὰ ἔχει ἐκτιμήσει τὴν προσφορά του ὅσο ἔπρεπε. «Τόσα χρόνια σοῦ δουλεύω καὶ ἕνα κατσικάκι δὲν μοῦ ἔδωσες, γιὰ νὰ διασκεδάσω μὲ τοὺς φίλους μου», εἶπε στὸν πατέρα. Καὶ προσέθεσε: «Γιατί ὑποδέχθηκες ξανὰ στὸ σπίτι τὸν γιό σου; Ἀξίζουν σὲ αὐτὸν τέτοιες τιμὲς καὶ τέτοιες γιορτές; Δὲν σπατάλησε τὴν περιουσία σου σὲ ἀσωτίες καὶ ἁμαρτίες;» Μὲ τὴν ἀνθρώπινη λογικὴ εἶχε ἀπόλυτο δίκαιο σὲ ὅσα ἔλεγε, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία. Τὸ πρόβλημα εἶναι ὅτι σὲ μεγάλο βαθμὸ ἔβλεπε τὰ πράγματα διαφορετικὰ ἀπ' τὸν πατέρα.

Ὁ μεγαλύτερος γιὸς αἰσθανόταν ὅτι εἶναι ὑπάλληλος καὶ ὄχι γιός. Γι' αὐτὸ καὶ νομίζει ὅτι ἀπευθύνεται στὸν ἐργοδότη καὶ ὄχι στὸν πατέρα του. Ἀπεγνωσμένα ἐκεῖνος προσπαθεῖ νὰ τὸν συνεφέρει: «Παιδί μου», τοῦ λέει, «πῶς σκέφτεσαι ἔτσι;» Ὅλα τὰ δικά μου, δὲν εἶναι καὶ δικά σου;» Καὶ δεύτερον, ἐπειδὴ λησμόνησε ὅτι εἶναι γιός, ἔπαυσε νὰ αἰσθάνεται ὅτι εἶναι ἀδελφός. Καὶ πάλι ὁ πατέρας ἀγωνίζεται νὰ τὸν συνετίσει: «Παιδί μου, δὲν εἶναι ὁ γιός μου, ἀλλὰ ὁ ἀδελφός σου. Πρέπει νὰ χαροῦμε καὶ νὰ γιορτάσουμε, ἐπειδὴ ὁ ἀδελφός σου νεκρὸς ἦταν καὶ ἀναστήθηκε, χαμένος ἦταν καὶ βρέθηκε.» Ἡ παραβολὴ τελειώνει, ἀλλὰ δὲν μᾶς πληροφορεῖ ἂν ὁ μεγαλύτερος γιὸς ἔμεινε ὁριστικὰ ἔξω ἀπ' τὴν χαρὰ τῆς γιορτῆς ἢ ἄν τελικὰ εἰσῆλθε. Γιὰ τὸν πατέρα αὐτὸς ὁ δῆθεν ἀφοσιωμένος καὶ ἐνάρετος ἦταν στὴν πραγματικότητα τὸ μεγαλύτερο πρόβλημα. Δὲν ἔφυγε ποτὲ ἀπ' τὸ σπίτι, ἀλλὰ οὐσιαστικὰ δὲν ἦταν μέσα. Καὶ αὐτὸς χρειαζόταν νὰ μετανοήσει, ἴσως κινδύνευε περισσότερο ἀπ' τὸν ἄλλο νὰ μείνει ὁριστικὰ ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι.

Ὁ πατέρας αὐτός, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶναι ὁ Θεός. Σὲ αὐτὴν τὴν παραβολὴ Αὐτὸν κυρίως θαυμάσαμε. Θὰ εἶναι μεγάλη ὅμως ἡ καταδίκη μας ἄν δὲν ἔχουμε

συνειδητοποιήσει ποιός ἀκριβῶς εἶναι καὶ Τὸν στενοχωροῦμε.

π. Ν.Η.